

Pidä pelivaraa mopoilija

Kevään myötä mopojen, skoottereiden ja mopoautojen määrä lisääntyy jälleen liikenteessä. Suurin vastuu sekä omasta että muiden turvallisuudesta on kuljettajalla itsellään. Myös autoilijoilta tarvitaan huomaavaisuutta ja varovaisuutta näitä ajoneuvoja kohtaan. Tutkimusten mukaan mopo on vaarallisin ajoneuvo kilometriä kohti.

Turvallisen mopoilun perusvinkit:

- Tunne säännöt ja noudata niitä.
- Tunne itsesi ja hallitse ajokkisi.
- Ota muut tielläliikkuajat huomioon.
- Käytä sopivan kokoista ja ehjää kypärää ja kiinnitä hihna. Myös mopon matkustajan on käytettävä kypärää.
- Muista ennakoiva ajotapa: nopeus tilanteen mukaan, tarkkaile kokonaistilannetta, älä yllätä ja pidä turvaväliä.

Turvallisuuden kannalta on tärkeä muistaa, että mopon kuljettaja on liikenteessä moottoriajoneuvon kuljettaja, jonka velvollisuudet ja oikeudet ovat lähes samat kuin auton kuljettajalla. Mopoilijan paikka on pientareella, ajoradan oikeassa reunassa tai kevyen liikenteen väylällä, jos se on erikseen sallittu ja merkillä osoitettu. Suojatietä lähestyessä on ajettava sellaisella nopeudella, että tarvittaessa voidaan pysähtyä ennen suojatietä. Myöskään kaistaa vaihdettaessa ei saa aiheuttaa haittaa eikä vaaratilanteita muulle liikenteelle.

Valtaosa mopoilijoiden vakavista vammoista kohdistuu päähän ja siksi hyväksytyä mallia oleva suojakypärä on säädetty pakolliseksi ajon aikana käytettäväksi varusteeksi sekä kuljettajalla että matkustajalla. Kypärän on suojattava: terävän esineen läpätunkeutumiselta ulko- ja sisäkuoren läpi sekä puristukselta, joka aiheutuu esim. auton alle jäämisestä. Kypärän muoto ei saa liukumis- tai kaatumistilanteessa olla lisäämässä rankavammojen määrää. Kypärän on oltava tyyppi hyväksytty, joko ECE-säännön n:o 22 mukaan.

Kypärä tulee kiinnittää huolellisesti ja riittävän tiukasti. Asiallinen ja kestävä ajoasu puolestaan lisää turvallisuutta ja ajomukavuutta ja suojaa viimalta. Kaatumisissa kunnollinen ajoasu suojaa myös ruhjeilta. Mopoilijan ajoasuun kuuluvat myös tukevat jalkineet ja kunnolliset käsineet. Värikäs kypärä ja värikäs heijastimin varustettu ajoasu parantavat muutoin heikosti havaittavissa olevan mopoilijan näkyvyyttä muille tienkäyttäjille.

Kyyditseminen

Kyydittäessä mopon painopiste muuttuu takapainoiseksi ja eturenkaan kitka vähenee. Tästä syystä jarruttaminen ja ohjaaminen vaikeutuvat. Mopolla saa kuljettaa rekisteriotteessa mainitun määrän ihmisiä, korkeintaan yhden. Oleellista on tarkistaa, että rekisteröintitodistuksessa on maininta kyydityksen luvallisuudesta. Jos mainintaa ei ole, niin mopolla saa kuljettaa vain yhtä enintään kymmenvuotiasta lasta, jos lasta varten on tarkoituksenmukainen istuin ja tarpeelliset jalkojen suojukset. Kypärä on pakollinen myös matkustajalla.

Mopon virittäminen on kiellettyä ja siitä voi tulla kallis lasku

Liikenteessä käytettävän ajoneuvon rakennetta ei ole lupa käyttöönoton jälkeen muuttaa sellaiseksi, ettei ajoneuvo enää täytä sitä koskevia vaatimuksia. Viritetyllä mopolla liikenteessä ajaminen on laitonta. Moottoripyöräksi luokiteltavasta viritetystä moposta on maksettava autovero. Mopo muuttuu moottoripyöräksi, jos sen moottorin tilavuutta suurennetaan yli 50 cm³:n tai mopon rakennetta muutetaan niin, että ajoneuvon suurin rakenteellinen nopeus ylittää 45 km/h.

Lisämateriaalia:

- Mopoilijan opas: https://www.liikenneturva.fi/sites/default/files/materiaalit/Liikenteessa/mopo-opas_2016.pdf
- Mopon kunnan ja varusteiden tarkastuskortti: https://www.liikenneturva.fi/sites/default/files/kuvat/Liikenteessa/mopoilu/mopon_tarkastuskortti.pdf

LAPIN LÄNSIPUOLI

Projektipäällikkö Teemu Kinnunen,
Ramboll Finland, puh. 050 336 9689

LAPIN ITÄPUOLI

Vanhempi suunnittelija Minna Koukkula,
Sitowise, puh. 040 571 8125

Autojen renkaiden vaihto

Ratsaa renkaasi ajoissa. Auton renkaan ja tienpinnan välinen kosketuspinta-ala on reilun kämmenen kokoinen ja sen pitävyydestä riippuu koko ajoneuvon hallinta. Renkaan pito-ominaisuudet korostuvat varsinkin sadekeleillä ja märällä, lumisella tai jäisellä tiellä ajettaessa.

Vinkit renkaanvaihtoon

- Jos olet vaihtamassa renkaita itse, tässä muutama yleinen vinkki vaihto-operaatioon. Eri autoissa voi olla mallikohtaisia eroja, joten ohjeistus kannattaa aina tarkistaa auton ohjekirjasta.
- Ennen renkaanvaihtoa tarkista jokainen rengas silmämääräisesti: miten kuluneet ne ovat, onko viiltoja, näkykö pullistumia? Jos rengas on huonokuntoinen, se tulee vaihtaa. Lain mukaan urasyvyyden tulee kesärenkaissa olla vähintään 1,6 mm.
- Jos renkaat ovat selvästi kuluneet, mutta vielä reilusti lain vaatimukset täyttävät, harkitse kannattaako pyöriä laittaa alle vai kannattaako renkaita uusia jo samantien. Renkaiden vesi- ja loskaliirto-ominaisuudet heikkenevät jo ennen urasyvyyden vähimmäisrajoja. Allelaitettaessa renkaissa tulisi olla myös kulumisvaraa tulevaa ajoa varten. Ajomäärästä riippuen renkaiden uusiminen voi tulla ajankohtaiseksi ennen kuin seuraavan kerran on aika vaihtaa toisen kauden renkaisiin (kesä-/talvirenkaisiin), joten renkaiden kulumista tulee seurata myös ennen seuraavaa kausirengasvaihtoa. Seuraa erityisen tarkasti renkaiden kulumista, jos ne jo allelaitettaessa olivat merkittävästi kuluneet.
- Ajomäärästä riippuen renkaiden uusiminen voi tulla ajankohtaiseksi ennen kuin seuraavan kerran on aika vaihtaa toisen kauden renkaisiin (kesä-/talvirenkaisiin), joten renkaiden kulumista tulee seurata myös ennen seuraava kausirengasvaihtoa
- Jos renkaiden kuluneisuudessa on eroa, laita paremmat taakse. Huolehdi kuitenkin, ettei renkaan pyörimissuunta vaihdu, jos sellainen merkintä renkaasta löytyy (rotation).
- Tarkista rengaspaineet kohdilleen (oikeat arvot rengaspaineille selviää ohjekirjasta).
- Huolehdi, ettei auto nostettaessa pääse liikkumaan eteen- tai taaksepäin ajamalla auto tasaiselle ja päällystetylle tai muuten riittävän kovalle alustalle. Varmista, että auton seisontajarru ja vaihde on kytketty päälle (Automaattivaihteissa P-asento).
- Löysää renkaan pultteja hieman jo ennen tunkilla nostamista. Tämä helpottaa pulttien avaamista.
- Nosta auto kunnon tunkilla ja oikeasta kohdasta. Nostokohdan voi tarkistaa auton ohjekirjasta. Huomioithan, että auton oma tunkki on tarkoitettu lähinnä hätätilanteita varten; suosi siis tukevampia hallitunkkeja.
- Varmista auton pysyminen ylhäällä ennen kuin irrotat pyörän pultit kokonaan. Varmistukseksi käy esimerkiksi yksi pyörä kyljelleen korin helman alle tasaiseen kohtaan, mahdollisimman lähelle vaihdettavaa pyörää tai tunkkia. Älä kuitenkaan käytä sitä pyörää, jota juuri olet asentamassa alle.
- Puhdista vanteen ja rungon vastinpinnat irtoliasta ja ruosteesta ennen renkaan asettamista paikoilleen. Käytä vannekohtaisia pultteja. Jos vanteet eivät ole suorasoitteiset, vaan niissä on soviterenkaat, tarkista, että vaihdat ne vanteiden mukana.
- Huolehdi, että pultit ja mutterit ovat puhtaat ja helposti pyörivät. Kiristä pultit ristiin ja tasaisesti. Viimeistelet pulttien kiristys vasta, kun olet laskenut auton takaisin renkaan päälle. Momenttiavaimella pultit saa kiristettyä oikeaan tiukkuuteen ja välttyä ylikiristykseltä (tarkka luku selviää auton ohjekirjasta).
- Tarkista rengaspaineiden seurantajärjestelmä, jos autossa sellainen on. Muutoin pyörienvaihdon jälkeen järjestelmä saattaa hälyttää muuttuneesta rengaspaineesta tai pyörien vierintänopeuksien muutoksista. Joissain tapauksissa seurantajärjestelmän nollaaminen voi edellyttää käyntiä huollossa.
- Jos ajossa ohjauspyörään tuntuu jossakin nopeudessa ylimääräistä vapinaa tai tärinää, niin vie pyörät tasapainotettavaksi.
- Jälkikiristä pyörien pultit vielä 100-200 kilometrin ajon jälkeen.

Lähde: <https://www.liikenneturva.fi/fi/liikenteessa/auton-renkaiden-vaihtovinkit#cd752f26>

LAPIN LÄNSIPUOLI
Projektipäällikkö Teemu Kinnunen,
Ramboll Finland, puh. 050 336 9689

LAPIN ITÄPUOLI
Vanhempi suunnittelija Minna Koukkula,
Sitowise, puh. 040 571 8125

Potkulaudat

Skeitti- tai potkulauta on monelle kesän se menopeli. Rullilla kulkevat rinnastetaan jalankulkijaan ja liikenteessä tämän paikka on jalankulkuun tarkoitetuilla väylillä. Tämä tarkoittaa, että samat säännöt koskettavat niin kävelijää kuin rullien päällä liikkuvaa.

Turvallisuuskäsitteitä myös ostoksille

Lautoja löytyy monenlaisia. On kruiseria, lonkkaria, potku- ja skeittilautaa ja jokaisesta monenlaisia malleja eri valmistajilta. Nyt lisäksi ovat tulleet sähköistettyt liikkumisvälineet. Vanhemman kannattaa hankinnassa ottaa huomioon turvallisuustekijät: millaiset renkaat välineessä on ja hallitseehan lapsi kulkupelin.

Riippumatta laudan käyttöä on syytä harjoitella ennen liikenteeseen lähtöä. Tämä koskee myös sähkömoottorilla varustettuja kevyitä liikkumisvälineitä, kuten tasapainoskootteria tai sähköpotkulautaa. Esimerkiksi alamäessä nopeus voi herkästi karata käsistä, mikä voi johtaa kaatumiseen. Jos laudasta ei ole kokemusta, vie sen käytön opettelu oman aikansa.

Lähde: <https://www.liikenneturva.fi/fi/ajankohtaista/liikennevinkki/jalankulkusaannot-patevat-myos-rullien-paalla#cd752f26>

LAPIN LÄNSIPUOLI
Projektipäällikkö Teemu Kinnunen,
Ramboll Finland, puh. 050 336 9689

LAPIN ITÄPUOLI
Vanhempi suunnittelija Minna Koukkula,
Sitowise, puh. 040 571 8125